

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. L.ó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 3 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Előfizethető a kiadói hivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség: Kigyó-utca 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Pénz és nyomor.

A kik mélyreható tekintettel vizsgálják közéletünket, azok már nagyon régen, évek óta látják a közérkölciség romlását, s e fokozatos súlyedésben az elkerülhetetlen katasztrófát.

Az erkölcsi világrend vaskövetkezetességgel érvényesül. Nincs hanyatlás emelkedés nélkül s nincs emelkedés hanyatlás nélkül. Az emberiség fejlődése bizonyos hullámszerű vonalat ír le. E hullámvonalak a kor haladásával mindig növekedőben vannak, azaz: a súlyedés nagyobb mint volt évezredek előtt, de az emelkedés is sokkal hatalmasabb. Az ember kettős lény a rossz és a nemes időközönként fölváltják egymást az uralomban. És midőn Madách elbűnk állítja Lucziferben ezt a gonosz ént, mely minden nemesnek gunyolásában leli örömét, az emberiség örök küzdelmének testi előttünk olyan hű képét, a melyet a tudós soha s csakis az ihletett költő álma szülhetett. És a midőn az Ur kimondja Luczifernek: „... eltántoritja bár az embert, majd vissza tér...“ benne van az erkölcsi világrend mindent uraló ereje, mely az embert rendeltetéséhez visszavezeti.

A közérkölcsök elzülése, esésünk a hullám völgybe, a melynek ha mélyére jutottunk, következik a gyors vagy a fo-

kozatos emelkedés, aszerint, amint a társadalom forradalmi megmozdulása, avagy okos államférfiak bölcs intézkedése irányítja a szükségképi emelkedést. A hullámhegyek és hullámvölgyek írják a nemzetek s az emberiség történetébe a különböző korok fejezeit.

A ki így tekinti a közéletet s közélet hullámvásál; ha megfigyeli az évek óta fokozódott arányban növekvő elzülését közéletünknek, úgy akárcsak az orvos, ki betegének üterét tapintva megmondja a láb magasságát, éppen úgy minden kiváló lelki tulajdonságok nélkül megállapíthatja, hogy közállapotaink a felbomlás végső stádiumába jutottak s hogy nem messze van az az idő, a mikor visszatérünk rendeltetésünkhöz s élünk majd az erkölcsi világrend örök igazságai szerint. Mert tagadni mindent inkább lehet, mint az ember erkölcsi rendeltetését.

A mult ismerete s ez ismeret egybevetése a jelennel, — miut az összedás és kivonás végeredménye, olyan kétségtelenül rajzolja elénk a jövőt. Nem kell látnokoknak lennünk, bölcsességgel sem kell birkunk, csak gondolkozniuk kell s világosan áll előttünk mi vár reánk. Egy futó pilantás az egyetemes történelem korszakaira s ott áll előttünk a jövőnek megmásíthatatlan képe.

Az ó-kor vad tusái s a fajok egymás-közi harczából a kereszténység magasztos tana emeli ki az emberiséget, s vezeti át a középkorba, mely az emberiség legszebb kora. A keresztény vallás az emberiségnek nem csak szokásos szükséglete, de átérzi mindenki annak magasztosságát. A hit ebben a korban olyan lelki szükséglet, mely megnemesíti az emberek egyesit. Kipusztult, magasztos jellemek hőskorának, a lovagias fölfogás korának lehetne nevezni ezt a kort, a melyet ma romantikus gyanánt említünk.

Amerika felfedezése nyitja meg az ujkort. Teremt ez által új gondolatokat, új törekvéseket. A pénz, a vagyonygyűjtés hozza mozgásba az emberiséget, s a gyors meggazdagodás lehetősége eltéríti rendeltetésétől az embert és mikor már a hullámvölgybe mélyen esik, explodál minden elvadulása a francia forradalomban. Száműzik az Istent, új világot akarnak építeni, s nem veszik észre, hogy végzetük a föld rögéhez köti.

A vallásellenes tömeg anarchiája nyitja meg a legújabb kort és hozza magával az új kor új idejét. Vagyonszerzés, élvezet s ezzel az önzés lesz jelszava a legújabb kornak, a mely e czéltalan vergődésben a legeszelelenebb ideákat is magává teszi. Hogy az így megnyitott új korban

Ne mosolyogj . . .

Írta: Füzy Antal.

Ne mosolyogj a szemembe,
Ne járass utánad,
Mosolyodtól a szívemben
Fényes hajnal támad . . .
Kinyílik a szerelemnek
Almodó rózsája,
S ha elfordulsz a szívemtől,
Elhervad magába.

Vándor madár a szerelem,
Hej! csak ott rak fészket,
A hol nyíló virágok közt
Gondtalanul élhet;
Csak ott szálldos, ott dalolgot,
A hol meleg nyár van,
Tarka szárnya tündöklök a
Fényes napsugárban.

Bolygó csillag a szerelem,
Elhajlik az útja,
Mért nem ragyog örök fényvel,
Csak az Isten tudja,
Mért nem marad meg a szívben
A mig tart az élet,
Sem itt, sem a másvilágon,
Sohse érne véget!

Farsang a pinczében.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Írta: Tigrámó.

Ismerik önök az én ipamat?
Nem.

Na nem nagy baj — az ember nem ismerhet mindenkit. Majd hát bemutatom.

Képzelnék önök maguk elé egy nagy báránybőr sipkát — ez olvetlen szükséges, mert az én ipam és a báránybőr sipka megcsüdték egymással; azután egy akkora mellényt melyben a budapesti Nagy Kristóf is jól érezné magát. A gyöngébbek azonban, kik egy ilyen nagy mellényt egyszerre nem tudnának maguknak elképzelni, azoknál elégséges, ha több apró mellényre gondolnak.

Ezután rajzoljanak önök képzeletük segítségével egy kékeszínű, fekete sujtással bőven kihántott kótaszáru kimondhatlant, melynek szárai egypár csizmába vesznek el. Több nem is szükséges. Ebbe a ruházatba most képzeljék önök bele az én ipamat és azonnal lelkiszemeik előtt látják őt egész mosolygós képű mivoltában.

Vagyon pedig az én ipamnak két jó tulajdonsága. Az egyik, aranyos, vidám kedélye, a másik, kitűnő pinczéje. Ő maga ki van bélelve ezer mindenféle tréfával, a pinczéje meg tele van ezer mindenféle flakával. Italos ember lévén, sokat ad pinczéjére, melyben ha csak néhány üveggel is, de képviselve van a borok mindenféle fajta. A pinczén kívül csak bogár gyűjteményben üz luxust, melyben a fekete csunya bogártól kezdve föl a szarvas bogárig meg van mindenféle féreg. Ha tehát estélyen

lenni az álmoskönyv szerint is jó — úgy az én ipam estélyén lenni kétszeresen jó. A vendég nevetet az ipam adomáinak szegezésig, ihatik bort rogyásig és a bogárgyűjtemény még mindig megmarad látivalónak.

Tehát estélyen voltunk az ipamnál. Folyt a vidám társalgás, adoma-adomát követett, röpködtek az élceek és thea mellett mind hangosabbá vált a társalgás. Urak, hölgyek és szivarfüst tölték meg a szobákat. Az ipam ragyogó jó kedvében volt, amit legjobban bizonyított az, hogy Gusztó fiam már a földön hentergett, míg a mellettem ülő hölgy vékonyát fogta nevetésben, ha ugyan van vékonya egy csaknem száz kilós hölgynek.

Szóval a társaság hangulata elérte már azt a fokot, melynél az ember rózsás szemüvegen át nézi a világot, szivéből kiálszik a harag, gyűlölet és más eftéle nemes indulatok — és úgy érzi, hogy kész volna keblére ölelni az egész emberiséget a miniszterelnöktől le a kéményseprőig. Az emberi kedély ezen exaltált állapotát a lélektan ezen egyszerű szavakkal fejezi ki: „nobil spitz“; — van ennek valami reakciója is, az ugynevezett katzenjammer, mely azonban csak a macskáknál fordul elő.

Az egész társaság hangulata tehát nobel spitz szárnyakon csapongott a nagy pipa fiúben, midőn az ipam fülembé sugta: hozz fel a pinczéből tokajit, ma jó kedvemben vagyok. Néhány perc múlva a társaság hangos kacaja jutott csak el hozzám le a pinczebejárásban. Ha jól emlékszem, a Goldstein Számít tudol-gattam, midőn a pincze néma csendje bántólag hatott reám az előbbi vig zaj után és elcsendesedtem. Eppen a kulcsot akartam megfordi-

Mai lapunk 8 oldal.

a liberalizmus, nihilizmus, szocializmus és anarchia zűrzavros teoríái előbb utóbb a társadalmi rend felbomlását idézik elő ebben csak az optimisták és tudatlanok kételkedhetnek. Ugy kellett lennie mindennek, a hogyan lett. Gyöngeség egy fél művelt ember extazisában keresni a bajt. Várkonyi irhatott volna száz cikket, százszor igaztóbbat, sohasem tudta volna föl-zavarni az ország nyugalalmát. Sem a tehetsége, sem tudása nem olyan, hogy azazal tömegeket tudna magával ragadni, semmi jellemvonás benne, a mi forradalmi vezérré predestinálná. És bölcs vezetői az országnak képviselők és miniszterek azt mondják, mind e bajoknak ez a tudatlan, tehetség nélküli ember az oka.

Milyen gyöngeség, vagy milyen nagy foku vaktság kell hozzá, hogy utána kiabálja mindenki: „Várkonyi az oka!” Ha igaz lenne, hiszen akkor semmitől sem kellene félni. Az országnak annyi jeles tollforgató embere van, olyan sok a jeles szónok, tanult, okos ember, hát nem képes ez a hatalmas hadsereg, a szellemi kiváltságosoknak ez az előkelő hadserege felvilágosítani a népet, nem képes ellensúlyozni azt a romboló hatást, a mit ez az egy ember előidézett? Ne katonákat küldjenek akkor a nép ellen, ne szuronyokkal harcsozjanak, hanem küldjenek a zavargó községekbe szónoki képességgel bíró, okos embereket, a kik a szó hatalmával térítsek észre a népet.

Hanem eltagadják, bár titokban mindenki érzi, hogy Várkonyi sohasem bírta volna ezt a zendülést előidézni, ha nem lett volna meg az elégtelenség anyaga benne a népben. És mikor itt állunk a veszedelemben, azt mondják nem lehet észretéríteni a népet, nem hisznek a csillapító beszédeknek. Nem bizony, mert a mint Várkonyi igaztalanul megtámadta a munkaadókat és nem akart semmi társadalmi érdeket szemelött tartani, semmi tekintélyt

tisztelni, úgy mi is hazug szavakkal csillapítjuk a népet és azt akarjuk velök elhittetni, hogy nincs semmi okuk a panaszra. Csodálkozhatunk-e, ha nem hisz a szavunknak? Ellent mond ennek ismereteik. A mig nem tudunk igazságosak lenni, addig ne várjuk azt, hogy önzetleneknek tartsanak. Becsületesség és igazság kellene, hogy irányítsa tettünket s akkor nem kell csendőr-szurony, a felzavart nyugalom helyre áll.

De mit látunk a borzasztó helyzetben is? Erkölcstelenséget, a mely éppen ott lepleztetik le, a honnan a közérkölcsoket védelmezni kellene. A kormány három milliót költ a választásokra, akkor midőn az egész országban a nyomor kergeti a népet a forradalomba. És ugyan miért költötte a választásokra? — Azért, hogy kezei között tarthassa az uralmat. Adakoztak a választásokra gyárosok, gazdag tőke-pénzesek és birtokosok. Nem hazafiságból tették, hanem érdekből. Adnak a pártkasszába 10—20 ezer forintot, hogy viszszaadják nekik 20—40 ezer forintot. Igen jól jövedelmező tőke ez, a kik a pénzzel okosan tudnak bánni, azok nem bolondul cselekednek az ilyen áldozatok hozatalánál.

A kormányzat körében tehát a pénz és a katonaság szerepel, mint a hatalmat fenntartó tényező. S mig a miniszterelnöki palotában a milliókkal dobálóznak, a föld népének nincs betevő falatja. De az melles dolog s nevelés érzékenysége gondolni arra, hogy valaki éhezhet akkor, midőn mi dus lakománál ülünk.

Csakhogy a nyomornak is meg van a maga ereje s ez abban áll, hogy bármilyen kétségbeesett vállalkozásba fog is, nem veszíthet csak nyerhet. A zendülöket meglehet rövid időre félemlíteni, de mig nyomoronk enyhítve nincs, a mig helyzetükben valami vigasztalót nem találunk, a mig nem lesz a minek elvesztésétől fél-

jenek: addig hasztalan kísértének meg minden erőszakos intézkedést, rövid idő múlva még erőteljesebben lépnek akcióba.

Mert az igazságot ellehet altatni, de az újra ébred olyan bizonyosan, mint a milyen bizonyos maga a halál!

— A cenzura. A budapesti főposta hirlapostályában most különös állapot uralkodik. A budapesti királyi ügyészség valóságos fiók-ügyészséget állított itt föl, a melynek képviselőjében Solley Barnabás királyi alügyész intézkedik. Az expedició előtt ugyanis az előfizetőknek menő politikai lapokból egyet bekérnek a postáról s átvizsgálják. Nemcsak a szocialista lapokkal történik ez, hanem az összes politikai lapokkal. Mikor eziránt Hammersberg Jenő kir. főügyészhez kérdést intéztek, azt felelte, hogy ez csak a dekórum kedvéért történik, ne hogy a szocialisták azt hozzákák föl, hogy nem egyenlő mértékkel mérnek.

— Az osztrák helyzet. Ausztriában még mindig felelte zavrosak az állapotok. Prágából jelentik, a politikai helyzet megint nagyon válságossá alakul, mert az ifjú csehek követelik, hogy Kramar dr. képviselő föllirati javaslatát még ebben az ülészakban letárgyalja és elfogadja a cseh tartománygyűlés. A csehek a legélesebb ellenzékeskedéssel fenyegetik, ha a cseh tartománygyűlést a föllirat elintézése előtt fölsozlatná. Ugy látszik, hogy a feudális nemesség beleegyezik, hogy e presszióval keltsék föl a föllirati vitát. A Národní Listy kifejti, hogy e kérdésben központosul a cseh belpolitika minden érdeklődése. A cseh tartománygyűlés német kisebbsége mindent elkövet, hogy a plénüm előtt lehetetlenné tegye a fölliratot és azzal fenyegetődjik, hogy a rájksztrában folytatja az obstrukciót. A Národní Listy a német kisebbséget teszi érte felelőssé, hogy a föllirati vita kérdése kiélestedt a cseh tartománygyűlésben, és figyelmezteti Gautsch báró miniszterelnököt, vigyázzon, hogy saját magát meg ne vágja. Azt a hirt, hogy Lobkovits herczeg főhelytartót Gautsch báró miniszterelnök-höz hívták volna, most megczafálják. Bécsből azt jelentik, hogy Gautsch osztrák miniszterelnök ma Budapestre érkezik, hogy a király-

tani a zárban, midőn távoli zaj üté meg fölilemet. Mintha a föld alól jöttek volna a hangok, vagy mintha apró liliputi emberek vékonyhangu kiabálását hallottam volna, mely közé olykor-olykor egy-egy vastagabb basszus hang is vegyült. Mig én azon tanakodtam, vajlon mi zaj lehet ez, — hirtelen éktelen lárma, kiabálás, ordítás, elfojtott nyögések, mintha valakit torkon ragadtak volna, csörömpölés, tánc, vad ugrálás zaja riasztott meg.

Meg voltam lepve a zaj által és figyelni kezdtem. Most tisztán kivehetém, hogy a zaj a pinczéből tör elő — valaminek ott kell történnie.

Hirtelen odarohantam a pincze szelelő ablakához és mint a bandzsi varju félszemmel lepislogtam rajta.

Szent Isten! — micsoda ribillió volt odabent! Lárma, kiabálás, ordítás, üvöltés — talán enél is több! Mióta a jó Isten ezt a világot kiöblítette a vízőzönnel, ilyen háborúság még nem történt. Pisztoly, puská, kerekesség — harc, háboru, dögvész, fekete halál! — a pinczében kiított a forradalom! Föllázadtak a boroshordók, a borosüvegek — föllázadtak a tokaji ellen.

Hordók gurulnak, borosüvegek karöltve kacsukat tánczolnak, frivol dalokat énekelnek, lármaznak, kiabálnak — mindannyian tüzben, haragban — a szódás üvegek teljes spritzelésben.

Itélet nap van itt!

Tokaji áll a közöpen penészes hordóban. Előtte mint a mérges pulyka izeg-mozog egy hordó Bordeauxi mig szóhoz juthat a nagy zajban.

— Uraim! hölgyeim! — kiáltá rekedt hangon a bordeauxi — szót kérek!

— Halljuk-halljuk a Bordeauxit! — ki-

báltak a boros hordók és boros üvegek összevissza és körül tolongták a szónokot.

— Halljuk a nagyságos urat! — kiáltá utólagosan egy üveg demkói.

A beállott csend alatt a bordeauxi szólni kezdett:

— Hallja ön Tokaji ur?!... Az imperinentia, az égbekiáltó amit Ön elkövet! Ön alig két napja van itt a pinczében közöttünk és már is a legelső helyet foglalta el. Pedig... fogjuk be uraim és hölgyeim urunkat, mert a Tokaji ur oly penetrans illatot terjeszt...

— Fi donc! — mily társaságba kerültem! — szipitá közbe a Sumpagner.

— Bon jur Madam! én is francia vagyok!

— kiáltotta a bordeauxi. Az én idegeimet is annyira megtámadta Tokaji urnak átható, penészes bunda szaga, mit öltönyével maga körül terjeszt, hogy kénytelen voltam megkérni szomszédomat Arak urat, hogy tartson egy-két cseppet mivoltából az orrom alá, mert elájulok.

— Abcsug Tokaji! ki vele! le vele a Tokajival — kiabáltak a borosüvegek összevissza és fenyegetőleg közeledtek a Tokajhoz.

— Ne tőrjék meg itt a Tokaji — folytatá lézító beszédét tovább a Bordeauxi. És ön Tokaji ur, hajoljon meg a közvélemény megnyilatkozása előtt és hagyja el a bitorolt első helyet. Nézze ön — többi kollégáink mily szerény csendességgel viselik magukat — még a tüzes magyar borok sem rögtönöztek oly skandalumot, mint ön, pedig tölük megvadulnak még a huszárok is. Vagy nézze ott kollégánkat Somlyói urat — midőn Odysseus a magas lliont odahagyta, két hordó Somlyóival indult neki a világnak; és ön tudja, hogy bejárta a

Cyklopsok és Szirének országát. Vele vándorolt a Somlyói is; a Cyklopsok berugtak, a Szirének gyönyörű áriákat énekeltek tőle és nézze ön, hogy e sokat utazott, világtapasztalt Somlyói mily szerényen viseli magát. Ellenben ön — ön nagyzási hőbortban szenved! Pedig uraim — nem-e szánalmas részvétell néztük őt, midőn idekerült ócska, uraságotól levetett ruházatában? Megvallom — szégyenpir borit el, ha meggoondolom, hogy e lenézett, szánalmas kinézésű Tokaji ily fényes gyülekezetben most magának követeli az elsőséget. Az ördög vigyen el engem, ha ezt tovább is tűröm! Önök sem tűrhetik uraim! Ismerik önök szerénységemet — én nem akarok tolakodó lenni, de első — az igen! Kiáltásuk tehát önök egyhangulag: éljen a Bordeauxi, az első!

— Vak apád francia! kiáltott közbe durván a Demkói. En akarok itt első lenni — én Demkói de eadem, mint ilyen bensülött és honfi! Ha pedig nem leszek első, hát üssön az egész gyülekezetbe a suhai áldás! Többet nem mondhatott, mert a következő pillanathan már lerántották a csántérfáról és belökték egy sarokba, hol egyideig még a Maroshegyivel dulakodott, nem sokára azonban egymás nyakát átélve, csapszékbe való dalokkal zavarták a többiek beszédjét.

Felállt ugyanis a Mádi és beszélni kezdett: — Uraim! — én a Tokaji szomszédja vagyok — nevem: Mádi az édes!

— Hörst du? Hanzl! — das ist eine süse Madi! — sugta oda a Moóri bor szomszédjának a Gántinak. A Gánti szája ostobán táva maradt és az bamult a süse Mádira. A Csókai ellenben szemtelenül czuppantott szájával a Mádi felé.

nak az osztrák válságos helyzetről jelentést tegyen. A reischrat megnyitása után nyomban két vád alá helyezési indítványt fognak a kormány ellen beterjeszteni. Az egyiket Wolf a jelvényviselés eltűlése miatt, a másikat Schönerer az új nyelvredeleket miatt, melyek még nem is ismeretesek. — A N. Fr. Pr. tegnapi estillapja megerősíti, hogy a reischrat márczius 10-én megnyílik. Az osztrák miniszterelnök, mint Bécsből értesítenek, — tegnap délelőtt árt a képviselőház elnökségéhez, hogy az ülés egybehívása iránt e napra intézkedjék. A megnyitás küszöbén a válsághírek egymást érik, a Gautsch-kormány minden valószínűség szerint utolsó napjait éli.

Nyilvános köszönet.

Az 1898. évi február hó 7-dikén rendezett megyebál alkalmával az építendő vármegyei új közkórház céljaira adományozni illetve felülfizetni kegyesek voltak:

Br. Fiáth Pál	100 frt — kr.
Tóth Aladár	10 " " "
Dr. Dósey István (Sárbogárd)	10 " " "
Prifach József nagyprépost	5 " " "
Gróf Lamberg Ferencz	20 " " "
Szögyény-Marich Julia	5 " " "
Wallheimi Sibenrock Gusztávné	5 " " "
ö.zv. Dr. Kovács Lajosné Szögyény-Marich Róza	2 " " "
Burchard Bélaváry Konrád	10 " " "
V. L. (Nyék)	5 " " "
Leopold Lajos (S. Ágota Szilfamacor)	5 " " "
Íj. Deutsch Gábor (R.-Almás)	5 " " "
Keszler Árpád százados	5 " " "
Dr. Károly János	3 " " "
Kuti Márton	2 " " "
Krencz Ignác	2 " " "
Dr. Fekete Izidor (Sárosd)	2 " " "
Szabóris Jenő	3 " " "
Dr. Löwy Károly	10 " " "
Dr. Pataky Armin	5 " " "
Erdély Gáspár Komárom vármegyei főjegyző	3 " " "
Sárákány Emánuel Komárom sz. kir. város rendőrkapitánya	3 " " "
Bierbauer János	5 " " "
Hübner Károly	10 " " "
Madaras Lipót	10 " " "

— Igen uram! — folytató a Mádi — ugyanazon föld és tüke termett bennünket. Én és a Tokaji tejestevék vagyunk.

— Micsoda tej — ki beszél itt tejről? — tört elő egy borizú hang a sarokból.

— Élál, élál! — csendet kérünk! halljuk a Mádít! kiabáltak a boros üvegek.

— Én a bieskányító Demkói vagyok — ordította vissza a hang a sarokból. Én-én... kláscs! — mintha szájon vágta volna valakit, majd dulakodás, elfojtott káromkodás hallatszott, míg végre a józanabb Maroshegyi legyűrte a Demkóit és a sarokban csendeség lón.

— Ismétlem tejestevére vagyok a Tokajirak — folytató a Mádi — és csak a sors szelelyének tartom, hogy mi, kik eddig békeségben megfértünk egymás mellett a pinczében ma az elsőségért nyilatkozva, mint ellenfelek állunk egymással szemközt. Elismerem Tokaji urnak nemes származását, de az elsőséget magamnak kívánom, mert én a hölgyek kedvence vagyok.

— Éppen azért verem meg az asszonyt! — ordította a sarokból a Demkói — és rohant az ecetes üveg felé. Majd adok én az asszonyoknak is inni! — nem elég, ha én magam iszom?!

— Uram! — kiáltott most stentori hangon az Egri vörös. A Mádi elbáta érdemeit, — de vajon kívánhatja-e magának az elsőséget azon a czimen, hogy ő a hölgyek kedvence? Vajon Don Juan nem volt-e buszonhét hölgynek egyszerre kedvence, és még sem kívánta magának az elsőséget Spanyolhon hidalgói között. Oh temporal! — ha tudnék még vörösebb lenni, önök a szegyenpirját lát-

Dr. Faludy Miksa	3 frt — kr.
Íd. Gróf Zichy János (N.-Láng)	100 " " "
Íj. Gróf Zichy János dr. orsz. gyül. képviselő	10 " " "
Csitáry Emil	3 " " "
Deutsch Ignác	10 " " "
Gróf Eszterházy László és neje gróf Teleky Katinka (Sárosd)	15 " " "
Herczeg Hugó	2 " " "
Wertheim Armin	20 " " "
Lábás Adolf (Alcsuth)	10 " " "
Schwarz Armin	3 " " "
Dr. Lauschmann Gyula	5 " " "
Spitkó Lajos	6 " " "
Grünfeld Jakab	45 " " "
Szűts Jenő (Vaál)	10 " " "
Kenessey Gyula	5 " " "
Grünfeld Pál	10 " " "
Br. Durneisz Sándor (Pákozdi)	3 " " "
Dr. Révy Ferencz	5 " " "
N. N.	— " 40 " "
Vicenty Zoltán	3 " " "
Kranitz János tábornok	3 " " "
Piski László	10 " " "
Horváth Jenő főhadnagy	2 " " "
Cimpoza Mihály őrnagy	2 " " "
ö.zv. Bauer Györgyné (D.-Adony)	2 " " "
Szűts Sándor (Aba)	3 " " "
Detrich László (Felső-Órs)	3 " " "
Szalatkay István	10 " " "
Hermann Sándor	1 " " "
Szatory Gyula (D.-Adony)	2 " " "
Íj. Gróf Zichy Nándor (D.-Adony)	90 " " "
Br. Trautenberg Frigyes (Moór)	15 " " "
Gróf Almássy Tasziló	20 " " "
N. N.	— " 50 " "
Székesfejérvári légszesz világi-tási társulat	10 " " "
Deutsch Miksa (N.-Láng)	3 " " "
N. N.	— " 20 " "
Say Győző altábornagy	3 " " "
Lás Gyula orsz.-gyül. képviselő	5 " " "
Havranecz Antal	3 " " "
Salamon Róbert (Sárbogárd)	3 " " "
Fiáth István (Hantos)	5 " " "
Lukács Lajos (Tácz)	5 " " "
Kalocsay Alán orsz.-gyül. képv.	10 " " "
Pick Dezső	3 " " "
Schwarz Lázár (F.-Batthyán)	10 " " "
Dr. Pick Gyula Ráczaalmas	10 " " "
Gróf. Eszterházy Béla (Bakony-Szombathely)	3 " " "

nák arezomon, hogy a Mádi kegyekkel dicsekszik. Ez nem illik se leányhoz, se mádihoz, se mádiához, se vén banyaház. Sodoma elsüllyedt, Babilon falai leomlottak, Róma megdült és helyén ma szalmái és makaróni gyarak állanak, mert erkölcsi romlottak valának. És a Mádi ily erényekkel dicsekszik előttünk. De az egri névre mondom, hogy míg én itt vagyok, nem lesz első e pinze díszes gyülekezetében. Én uraim! — én akarok itt első lenni, ki egykor az egri hőseket csatára tüzeltem, a hazaszeretettel együtt én forrtam, lángoltam az egri nőkben, lelkesítettem őket a küzdelemre és ők, a gyenge nők, literszámra hordták hőseinknek a feketekávé, punchot, pikolót, a sebesülteknek gyenge becsinált, kompótot; a törököknek pedig forró szurkot, olajat és 74 kilós követet. Valjon ki dicsekedhetik önök közül ily történelmi múlttal?

— Én! — urrrrain! — roppantotta meg a szót előre tolokodva a szekszárdi. Míg áll Buda és lesz szekszárdi tüke — él a nemzet!

Önök emlékezhetnek szerencsétlen királyunkra, ki fiát keresvén, fél napi lovaglás hevélete után sárga-dinnyét evett és Egri ivott reá. Oh szerencsétlen következmények! A király rémítő vérhast kapott. Az Egri importálta tehát be a civilizált tartományokba e betegséget és mindjárt a királyon kezdte. Hát nem szomorú dicsőség ez az Egrire?

— Ugy van! — az Egri terjeszti a vérhast!

— A kolerát!

— A patécsot is!

— Hát a katenjammert nem?

— Mindent uraim! mindent az Egri terjeszt

— folytató tüzel a Szekszárdi. — Mert az Egri igen jó a verekedő katonáknak és asszonyok-

Gróf Zichy István (Ujfalu)	5 frt — kr.
Fiáth Imre (Kajtor)	10 " " "
Farkasdy Dezső	5 " " "
Jankovich Gyula	50 " " "
Bornvieder László	10 " " "
Burchard Bélaváry Rezső	5 " " "
Dr. Hussár Adolf	5 " " "
Összesen	840 frt 10 kr.

mely összegnek átvételét Dr. Fiáth György, mint a megyebál pénztárnoka ezennel elismeri és nyugtatja, és a melyért a rendezőbizottság a legmélyebb köszönetét fejezi ki. Egyidejűleg köszönetet mond a rendező bizottság Felmayér, Karl, Kégl és Szögyény-Marich családoknak, kik örökös páholyaikat megváltani, illetve a bizottság rendelkezésére bocsájtani kegyeskedtek.

A bál összes jövedelme meghaladja az 1700 frtot, a mi legfényesebb bizonyítéka a bál sikerének.

Fejérmegye közönsége bizonyosan hálával fog megemlékezni a buzgó rendezőségről, mely ezt az erkölcsi és anyagilag is oly nagy sikert ért bálát rendezte.

A villanyvilágítás.

Már említettük lapunkban, hogy a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy a város világítására vonatkozólag szerezzen be több helyről ajánlatot, hogy a közgyűlés az ajánlatok közül a legelőnyösebbet kiválassza.

E felhívásra a villamos vasut engedélyesei Nagy Ignác, Mayer Zoltán és Wolf Sándor már beterjesztették ajánlatukat a tanácshoz. Ez ajánlatot szerint a város fontosabb terei és utcái 25 darab ivlámpával lennének megvilágítva. Egy-egy ivlámpa 1000 gyertya fénynek felel meg s így a 25 ivlámpa olyan nagy fényt szolgáltatna, hogy azt csak 650 Auer-égő szolgáltatna. A 25 ivlámpa éjjeli 11 óráig égne, a mikor azok eloltatnának s helyettük 70 darab 16 gyertya fényű izzó-lámpa gyújtatnék fel, mely izzólámpák egész éjjel világítanak. A város többi részeinek világítására szolgálma 20 darab fél éjjelenként égő 25 gyertya fényű és 226 darab egész éjjelenként égő 16 gyertya

nak — de vérhast okoz a királyoknak. Ez történelmi igazság! Mi más hatással voltam én a beteg királyra?! Valamint a szerető szivre legjobb fiastom a viszonzszeretet, úgy a vérhasra legjobb orvosság! én vagyok! Midőn ugyanis utolsó mediczinaként egy-két kupiczával belőlem ivott a beteg király — a gúresük elmúltak, a fájdalom megszűnt, sőt minden megszűnt! — maga a király is! Meghalt a király, de a vérhas elmúlt!

— Hallgass te álboleskelő! — kiáltotta haraggal a Badacsanyi. Ime uraim! a Szekszárdi hamis alokoskodással akar téturra vezetni bennünket. De mi éles elménkkel keresztül látunk az ő okoskodásán és én mindnyájunk nevében kijelentem, hogy a Szekszárdi beszéde nem egyéb üres sophiszmánál — és nyíltan szemébe mondom a Szekszárdinak: „Quousque tandem, Catilina, abutere patientia nostra? ... Egri és Szekszárdi! ... önök királygyilkosok — önöket most prés alá kellene tenni, hadd látnók szemekkel, miként veszi el a vörös színt ruházatuk, melyre annyira büszkék és hadd látnók önöket sápadtan kikerülni a prés alul, mint Banquo szellemét.

Iszonyu lárna és kiabálás támadt e lázító beszédre. A Badacsonyit ünnepléses menetben körülhordozták vállakon s midőn a csend ismét helyre állott, meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet e kitüntetésért s szavait így fejezte be:

— Uram! — nem hinság, nem csillogás, nem is a nagyravágás mondatja velem e szavakat, de az én szellemem végtelenül magasabban jár, mint az Egri és Szekszárdi duhajkodó szelleme. Én hangoltam dalra a haza nagy költőinek Kisfaludy és Vörösmartyknak lantját.

fényű és ugyanannyi félféjjelenként égő 16 gyertya fényű izzólámpa felszerelésére kerülne tehát összesen:

25 darab 1000 gyertya fényű izzólámpa	
20 " 25 " " " izzólámpa	
522 " 16 " " " " " " "	

melyek a fenti beosztás szerint szolgáltatnák a világítást.

Ezen világítás költségeit a következő egy-egységárak szerint számítanók:

1 drb 1000 gyertya fényű (8 amperes) izzólámpa	1600
1600 égési órával évenként általános összegben	170 frt.
1 drb 25 gyertya fényű félféjjeles izzólámpa 2000 égési órával évenként általános összegben	30 frt.
1 drb 16 gyertya fényű egész éjjeles izzólámpa 3700 égési órával évi általános összegben	32 frt.
1 drb 16 gyertya fényű félféjjeles izzólámpa 2000 égési órával évente általános összegben	20 frt.

Ezek alapján az egész város világítása kerülne évenként az alábbi részletezés szerint:

25 drb izzólámpa á 170 frt.	4250 frt.
70 drb 16-os izzólámpa (az izzólámpák oltása után égők) á 20 frt.	1400 frt.
20 drb 25-ös izzólámpa félféjjeles á 30 frt.	600 frt.
226 drb 16-os " egész éjjeles á 32 frt.	7232 frt.
226 drb 16-os " félféjjeles á 20 frt.	4520 frt.
vagyis összesen	18002 frt.

Az ajánlatot tevők az izzólámpákat a következő helyeken vélnék észszerűen elhelyezhetőnek:

- 4 darabot a Zichy-ligetnél;
- 1 darabot a színház bejáratánál;
- 1 darabot a Sas-utca torkolatánál;
- 1 darabot a Csikós Endre sarkánál;
- 1 darabot a Deutsch Manó sarkon;
- 1 darabot a Városház kapunál;
- 1 darabot a Szógyény és Felmayer ház között;
- 1 darabot a Haltér előtt;
- 1 darabot a Régi megyeház utcával szemben a Símor téren;
- 2 darabot a Vörösmarthy téren;
- 2 darabot a Megye téren;
- 1 darabot a Kossuth-utca Dietrich és Saára ház előtt;
- 1 darabot a Haladó izr. templom sarkánál;
- 1 darabot az Ósz és Zöldfa-utca tengelyébe a Kórház utcán;
- 1 darabot a Zöldfa és Apáczka-utca tengelyébe a Budai uton;
- 1 darabot a Lövölde kapu irányában az Uj-ut tengelyében;

1 darabot az Uj-ut végén a Széchenyi-utcában;

1 darabot a Reormátus templom táján;

1 darabot a Schlamadinger gyár sarkán;

A magánvilágításra vonatkozólag is megteszik az ajánlatot e szerint:

egy órai világítás 16 gyertyafényű izzólámpával 2 krba;

egy órai világítás 10 gyertyafényű izzólámpával 1-2 krba;

egy órai világítás 6 gyertyafényű izzólámpával 0-75 krba van megállapítva.

Ajánlatuk támogatására a vállalkozók fel-említik még azt is, hogy a világítással kapcsolatosan a villanyos vasút kérdése is megoldatnék. A villanyos vasút díjazása a következő lenne. Viteldj a város területén 10 kr. a szőlőbe 15 kr. Ennél magasabb ár nem lenne. Nagyon kívánatos lenne ha a közvilágítás tárgyában kiküldött albizottság végre megoldaná a villamvilágítás kérdését.

HIREK.

— Az „Oltáregyesület“ választmányának f. évi február 1-én hozott azon határozatát adjuk tudomásul, melyül fogva a farsang három utolsó napján a székesegyházban tartani szokott szentségimádási nap mindegyikén d. e. 11 órakor *testületleg részvevő*, hogy az egyesület a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus imádsását nyilvánosan s minél impozánsabban megvallhassa, kérjük a tagok minél nagyobb számban való megjelenését. *Az elnökség.*

— A szocializmus Fejérváron. Amitől féltünk, már itt van a szocializmus a városban és ha idejekorán nem orvosoljuk a bajt, oda jutunk, a hová Hódmezővásárhely s más főfészekai a szocializmusnak. Biztos tudomásunk van róla, hogy a szaboi szendülések megzavarták a mi földmivelőinket is. Az elégtelenség annál veszedelmesebb, mivel alapját abban leli, hogy a városnak legjobb földjei két tagban vannak kiadva és a bérlők e legjobb földek holdjért félanyi bért fizetnek, mint a szegényebb földmivelők. Régi

panasz ez, és már többször kérelmezték a szóban forgó 1400 holdnyi városi birtoknak apróbb parcellákban való felosztását. Ez évben lejárnak a bérletek s a földmivelés osztály mozgalmat indított annak kérelmezése iránt, hogy e birtokok apróbb parcellákban adassanak ki. E mozgalommal kapcsolatosan hangosan hirdetik, hogy ha jogos kérelmüknek eleget nem tesznek, szociálistákká lesznek. Hogy milyen nagy veszedelmére lenne ez nem csak Székesfejvárnak, a hol a földmivelők képezik a város zömét, de magára a különben is torrongó megyére, azt vegyék számításba azok, a kik hivatva vannak e kérdésben dönteni. Nem ajánlhatjuk azonban eléggé e jogos kérelem teljesítését mert a tapasztalat bizonyítja, hogy igazságos eljárással a bajt meglehetősen előzni, de ha kitört erőszakkal nem lehet elfojtani.

— **Tárgysorsjáték.** A székesfejvári jótékony négyesület által 1898. február 20-án délután 3 órakor a város ház nagyeremben sorsjáték tartatik, melyhez újabb a következő nyereségy tárgyak küldettek: *Marosi Istvánné* 6 darab gyümölcs tányér, *Havranek Lajosné* hangjegytartó, porcellánalak, kis korsó, dr. *Eisenbarth* Károlyné torta tál, *Salávik* Hermin állvány, virágtartó, *Schlamadinger* Alajosné egy személyre kávé készlet, *Plossék* Ferenczné tintatartó, óratartó, diszkosár, *Spithó* Lajosné tálcza, dr. *Szabady* Józsefné egy személyre kávé készlet, *Rotter* Izsákné gombostű párna, tálcza, *Aujeszkó* Adolfné két személyre fekete kávé készlet, *Vörös* Szilárdné hat fekete kávé eszése, *Havranek* Antalné 4 személyre ivó készlet, özv. *Nagy* Istvánné virág és cukorka tálcza, dr. *Löwy* Károlyné só-, cukor- és hamutartók, dr. *Varga* Zsigmondné vajtartó, 2 virágtartó, *Nagy* Ignáczné cukorkahintó, *Ferencz-József* nőnevelde véd-terítő, szivacstartó, gombostű párna, *Kovács* Istvánné 6 üveg tányér. A nagy-lelkű adakozóknak halás köszönetét nyilváníttja a jótékony négyesület választmánya.

Micsoda szép nóták azok uraim! . . . Ellenben az Egri és Szekszárdi . . . ezekről írta bűjében egy korbély: „Részeg vagyok rózsám mint a csap — nem aludtam három éjjel, három nap!“ **Happ-happ-happ!** — kiabálta viszhangként a Demkói talpát vergetve, mint a tördemiczsi csárdásnál szokás.

— Vi hász — háp-háp-háp! — szuszogta nyitott akona száján keresztül egy pohos márcziusi söröshódó — és ékes bajor dialektussal így kezdett beszélni.

— Uraim és dámáim! Amit az előttem szólók mondtak, az mind smarni. Na ja — smarni! És én csodálkozom, hogy miként lehet az elsőség felett vitatkozni, mikor én itt vagyok. Mondják önök Münchenben vagy Londonban, hogy egy fillérrel drágább lett a sör — és ha még lázadást nem látott a világ akkor látni fog. Bajorhonban az állam gépezetet kizárólag én mozgatom és e tubákos nátionak nincs egyetlen tagja, ki ne imádna engem. Én egész nemzeteket táplálók — előttem népek hódolnak meg, míg önöknek csak egyes tisztelői vannak. De ez nem minden, mint érdemül említhetek. Önök elsősegről beszélnek itt, holott utolsó képviselői fajuknak; az önök életfijának gyökerén a filoxera férgé rág — önök elvannak itélve és elfognak tűnni a föld színéről! . . .

A Márcziusi nem folytathatta tovább. Vad kiabálással negyven szódásüveg rohant a beszélőre, kik a bor elvesztésével saját létüket látták fenyegetve. Felrohantak a Márcziusi nyitott szájáig és végkimerültség spritzelték a sörbe szénsavtól felforrot mérgeiket. Kimerülve hullottak le egymás után a szódásüvegek, de megölték a Márcziust, ki habzó tajtékkal áztatta a pince földjét.

— Ne tovább uraim! — legyen vége a vérengzésnek! — szólott most a komoly Erdélyi Asszu. Vitatkozva az elsőség felett, önök megrontották a Márcziusi sört. de a kérdés még nincs eldöntve. Audiatur et altera pars! Önök előadták érdemeiket, halljuk most Tokaji urat.

— Helyes! Ugy van! — Szóljon a Tokaji — mi jogon követeli magának az elsőséget?

— Az általános csendben a Tokaji szólni kezdett.

— Uraim! — Mielőtt a felteit kérdésre felelnék, — szabad legyen nekem egy másik kérdést feltenni. Miért vörös az Egri és Szekszárdi?

E nem várt kérdésre az egész gyülekezet mélységen hallgatott és csak itt-ott lehetett hallani kétes értékű fejkakarásokat. E csend alatt a sápadt Fejérvári gunyosan oda szólt az Egrinek:

— No szomszéd most szólj! — miért vörös a képed?

— Állok elébe kiáltá dühvel a Szekszárdi. A kérdés engem illetett felelek reá! Hogy én miért vagyok vörös? — Azért mert én mindig az voltam — századokkal ezeltől is, sőt évtizedekkel. Ez kiváltság nekem privilegium, mely a történelmi jog alapján megillet engem. Ezt a jogot senki el nem vitathatja tőlem! Dixi.

— Helyes! Éljen! — Igaza van a Szekszárdinak. Ó századok óta ékeskedik e színnel. Vagy tán a Tokaji ettől is megakarja fosztani a Szekszárdit?

— Apolló őrizzen ily gonosz szándéktól! — mondá a Tokaji. De uraim! ha a szekszárdi azért vörös, mert e szint több század óta viseli: én uraim — ugyanazon jognál fogva állok az első helyen. Én mindig első voltam — jogom

van tehát elsőnek lenni és e jog: a történelmi jog! — Hosszú, mely hallgatás követé a Tokaji okoskodását, melyre nem tudtak feleletet találni. És ime mégis — általános bámulás között — a józan Almabor kezdett szólani.

— Pirulnom kell uraim, hogy önök fennakadtak a Tokaji ravasz sophismáján. Azt mondja Tokaji ur, hogy ő a történelmi jog alapján első közöttünk. De hát mi az a történelmi jog? Üres szóvirág a gyenge szellemünk megtevesztésére. Mert uraim, ha a történelmi jog valódi jog volna, akkor az emberek nem üznék ki a poloskát az ágyból, az egeret lynkjából, kik századok által megszentelt történelmi jog alapján laknak ott.

— Ha ha ha — kacagott fel Cognac félig leszakadt vignettával lobogtatva — ez az Almabor ur nagyon is okos. Hogy lehet itt a pinceében okosat beszélni? Hagyd el az okoskodást Almabor barátom! Éljen a jókedv — éljen a farsang! Jöjj ide Pezsgó, te félvilági dáma — te meg én megvizasztaljuk a bíbba esett világot. A kinek fáj valami, az írjon, sirjon, vagy tegyen valami bolondot vizasztalására — hisz farsang van! Mi rendezzünk karnevált uraim!

E beszédre felfordult az egész pince. Hor-dólk üvegek kacagva, vihogva ugráltak, táncoltak a legkicsapongóbb jókedvvel. Kacagnom kellett e jeleneten. Egyszerre úgy éreztem, mintha megrázkódott volna a föld és az ég menydörgést hallottam volna. Fölríadtam. Közemben a korsó és pince kulcs . . .

Az ipam menydörgött!

— Ezer villám! hát elaludtál! — hozd hamar a Tokajit.

— **Haláleset.** Megrendítő csapás érte Miller Józsefet, a ki egy időben a „Fejérmegyei Napló“-nak, később pedig az „Alkotmány“-nak volt felelős szerkesztője. Február 16-án eljött édes atyját meglátogatni s elakarta magával vinni Esztergomba fivérének esküvőjére. Az öreg ur azonban gyöngékedését hozta fel okul, hogy nem mehet el az esküvőre. 17-én reggel az apa és fia gyöngékedéséről beszélgettek, mikor az öreg Miller József arról panaszkodott, hogy nagyon szédül. Pár pillanattal később már halott volt, agyszélhűdés érte. 18-án temették el nagy részvét mellett.

— **Milléniumi kitüntetések.** Esterházy Miklós Móricz gróf a közgazdaság terén szerzett kiváló érdemeiért arany érmet, Kubik János helybeli keztü-gyáros, az ipar terén elért szép eredményekért ezüst érmet nyert. A két milléniumi érem és a kitüntető okiratok a napokban érkeztek az alispáni hivatalhoz s adat-tak át tulajdonosaiknak.

— **Kinevezés.** Báró Fiáth Pál főispán Simon Sándor joggyakornokot városi közigazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **Jótékonyosság.** A „Fejérmegyei Takarékpénztár“ 30 frtot adományozott a megyei közorházi alap javára, 25 forintot pedig a jegyző nyugdíj alap növelésére.

— **Államsegély.** A vallás és közoktatás-ügyi miniszter a Bodajki ev. református elemi iskolánál a tanítói fizetés kiegészítésére 52 frt évi államsegélyt engedélyezett.

— **Tűz a vidéken.** Bodajki községhez tartozó Kis-Tárnok pusztán ismét csak a szülők gondatlansága folytán gyermekek játszásból tüzet csináltak. A tűz a tanyai cselédség óljait pusztította el. A tűzoltóság kivonult s rövid idő alatt eloltotta a tüzet.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon ismerőseink és jóbarátaink, kik feleldhetetlen jó férjem, illetve szeretett édes atyánk ravatalára koszorút helyeztek, fogataikat rendelkezésünkre bocsájtották, a temetésen megjelentek s így fájdalmunk enyhítéséhez hozzájárultak, fogadják ez uton is leghálásabb köszönetünket. Özvegy Nemesy Ferenczné és gyermekei.

— **A mi szocialistáink.** A dunapentele febr. 6-iki szocialista gyűlést követte a 15-iki nagyperkátai. Nagy számmal gyűltek össze az elégedetlenek a körül fekvő községekből, állítólag 2000-nél is többen. A hatóság részéről a főszolgabíró volt jelen egy csendőrfőhadnaggyal és 20 csendőrrel. Az ülés meglehetősen nyugodt lefolyású volt, csak midőn Csismadia Sándor budapesti szocialista főnök az ő nyájának követeléseiről beszélt és izgatni kezdett az uri osztály ellen, akkor lépett közbe a jelenlévő főszolgabíró s az ülést feloszlatta. Az összegyűltek nagy méltatlankodva engedelmesskedtek. Hír szerint az elégedetlenség szításában nagy része van Bittó Zoltánnak, Győry Teréz grófnő tisztartójának. Bittó állítólag embertelenül bánik a pórnéppel. Az ideai aratásra vonatkozólag meg sem kérdezte őket, hanem olcsó pénzen szívesen horváth aratot szerződötett. Pedig az odaváló munkások is elvállalták volna elfogadható feltételek mellett. Az uradalmi cselédséget sem kémli, felette olcsón szolgáltatt velük és szigorúan bünteti őket. Legtöbb panaszuk szűk, egészségtelen lakások miatt van. A környék lakosai már előre dühösek a horváth aratokra s fenyegetőznek, hogy agyonverik őket. Az izgalom nagy az egész vidéken és főleg Bittó ellen irányul. A szocializmus terjedését nagyban elősegítik még a nép közé szórt izgató iratok, szocialista lapok, melyeket alig győzik a hatóság

közgei elköbozni. — A mi szocialistáink kívánságait — mint a „Budapest“ írja — egy fejérmegyei földbirtokos 10 pontban foglalta össze. Az eddekesebb pontok: Nyujtassék alkalom, hogy az iparkodó földműves akár kincstári birtokon, akár egyébütt könnyű feltételek mellett 8—10 hold földhöz juthasson, tiszta választás, a földadó leszállítása, a takarékpénztárak kamatlába 4%-re szállíttassanak, ingyenes iskoláztatás, katonaságnál 1 évi szolgálatidő, rokkant és betegsegélyző egyletek alakítása stb. Ma még ez a fejérmegyei szocialisták programja, melynek pontjai között vannak kivihetetlenek, de vannak méltányos kívánságok is, melyeket ha a kormány nem méltat figyelmére s nem orvosol, még változhat a program s beszélhet ez is tüzről, rablásról, gyilkolásról.

— **Meghívó.** A történeti és régészeti egylet folyó 1898. évi február hó 20-ik napján, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor a vármegyeház II. emeleti tanácsteremében ülést tart, miről az egyleti tag urakat valamint az érdeklődőket szives részvétel czéljából tiszteletteljesen értesíti az elnökség. **Tárgysorozat:** 1. A vidéki muzeumok tárgyában érkezett kormányrendelet alapján teendő intézkedések. 2. A felajánlott állami segély igénybevétele. 3. Az időközben megüresedett állások betöltése iránti javaslatok. 4. Az egylet rendes működésének felélesztése. 5. A közgyűlési tárgysorozat megállapítása. 6. Indítványok. Székesfejérvár, 1898. évi február hó 16-án.

— **Köszönetnyilvánítás.** Székesfehérvárott a palota külvárosi kisdudorodában a kisdudorok számára felállított karácsonyfára kegyeskedtek adományozni: dr. Steiner Fülöp megyéspüspök 6 méltósága 5 frtot; Károly János 1 frtot; Kuti Márton, Komáromy Károly Mayer Károly 2—2 frtot; Karl József 1 frtot; Kaitenecker Márton 1 frtot; Fejérmegyei takarékpénztár 2 frtot; Pfinn István 50 krt; dr. Löwy Károly 1 frtot; dr. Szabady József 50 krt; dr. Szűts Andor 50 krt; Hármán 30 krt; Illés Károly 50 krt; dr. Steiner Jákó 50 krt; dr. Saára Gyula 50 krt; dr. Krausz Zsigmond 50 krt; dr. Cséppenszky Mihály 50 krt; Nagy Ignác 1 frtot; Gruszt Karolin és Jenő 80 krt; Piuks István 30 krt; Rosta István 20 krt; Kürösy Ferenc és Mari 40 krt; Grösz Dezső 30 krt; Uszka József 10 krt; Laky Gyula 40 krt; Váni Ilona 30 krt; Susánszky Anna 20 krt; Gyurkovits István 45 krt; Neu Ilona 25 krt; Mettykő Anna 20 krt; Neu Jenő 30 krt; Virágh Kati 20 krt; Mecsőber Mari 50 krt; Virágh Kati 20 krt; Hegedüs Tera 30 krt; Botka Mari 15 krt; Vida József és Lajos 50 krt; Szabady Kati és István 50 krt; Béres Tera és József 50 krt; Schwartz Jolán 30 krt; Klekete Kálmán 10 krt; Niksz Juli 20 krt; Klein Zoltán 20 krt; Waldhauser Béla 20 krt; Koháry János 50 krt; Molnár János 30 krt; Angeli István 50 krt; Braun Árpád 20 krt; Szeesőki Miklós 20 krt; Stern Lajos 20 krt; Héjj Károly és István 40 krt; Pejer Ferenc 15 krt; Vindisch Etel 15 krt; Jankovits János 10 krt; Molnár György 10 krt; és Stermetzky Ilon 50 krt. — Ezen nemes lelkű adakozóknak kegyes adományukért, az ovoda nevében halás köszönetét nyilvánítja, a rendező bizottság.

— **Sulyos csapást képez a gazdára nézve,** ha a vetőmag beszerzésénél csalogdik, ezért csak üdvözölhetjük Haldek budapesti magkereskedőt valamennyi gazdasági szaklapban közlé tett ama nyilatkozatáért, hogy az általa árusított heremagnak származására vonatkozó szavatosságot nemcsak a magra, hanem az ebből termő növényre is kiterjeszti Reméljük a gazdák érdekében, hogy a többi magkereskedő is követni fogja ezen csakis dicséretre méltó példát.

— **Betörések.** Az elmúlt éjjel ugyancsak garázdálkodtak a betörők. A haltéren a Deutsch-

féle lisztkereskedésbe az ajtó lakatjának lefejtése után behatoltak és onnan 10 frtot vittek el aprópénzben. — **Kaposi Zsigmond Simor-utcai szatócsüzletébe is behatoltak,** de az üzletbe bezárt kutyaugatására figyelmesek lettek a házbeliék s a betörők megugrottak. Ugyancsak a Simor-utczában Kohn fakereskedő irodájába is beakartak hatolni, de az ablak betörésére figyelmes lett a közelben posztózó börtönőr s reálkialtott a betörőkre, a kik megugrottak. **Sümege József börtönőr** azt mondja 4 cigány és egy cigányasszonyból állott a betörő társaság. — **Betörési kísérletet** követtek még el Weiss József berényi uti szatócs, és Deutsch F. Adolf Vörösmarthy-téri üzletébe is. — **A mi cigányaink a rendőrség nyomozása szerint ártatlanok s az elmúlt éjszakát telepükön töltötték s így ezek a betörések vidéki cigányok műkedvelősködésének köszönhető.**

— **A szocializmus ellen.** Sajnálatos, hogy a mi megyénkben is nagy az elégedetlenség száma s a gyakori ülésekből sejtethető, hogy az ideai aratás felette harozias színezetű leend, ha csak a megyei hatóságok helyes intézkedésekkel eleve utját nem vágják a mozgalomnak. Szuronyokról már gondoskodva van. Az **Előszálláson** létesített csendőrség már a héten megkezdte működését. **Perkátán** is létesült csendőrség állomása.

— **Megégett.** Folyó hó 14-én délelőtt nagy rémületet keltett a moóri templomba menő hívők között **Marosi Katalin** odaváló lakos szerencsétlen esete. A hívőknek nagy része már a templomban volt, midőn a templom ajtó előtt nem messze **Marosi Katalin** hangos segélykiáltások között összerogyott. Az egész ruhája lángba borult s a templomból segítségére siető emberek mentették meg a tűzhálattól. **Marosi Katalin** előzőleg egy boltban volt, valószínűleg az ott levő fűtőt kályhából pattant a ruhájára parázs s már a boltban tüzet fogott a ruhája s csak a szabadban lobbantotta lángra a légáramlat.

— **Tanulmányut.** A székesfejérvári kereskedelmi akadémia, németországi tanulmányutjának programját a következőképp állapították meg: **Márczius** hó 31-ikén este 9 ó. 30 p. indulás Székesfejérvárról Bécs felé, Szöny. Komárom, Bruckon át. **Ápril** hó 1-én. Reggel 6 ó. 25 p. megérkezés Bécsbe a Staatsbahn-hofban, (Reggeli) 7 ó. 30. indulás Drezdába, Brünn és Prágán át. (Ebéd az étköző kocsiában). **Megérkezés Drezdába** 6 ó. 30. p. este. **Ápril** 2-án. **Drezda.** A képtár, szoborműtár, kincstár és királyi lak megtekintése. Délután sétá a városban és a japáni kertben. Szálloda: „Hotel zu den 4 Jahreszeiten“ Am Markt. Nr. 3. **Ápril** 3-án, 7 ó. 39 p. reggel indulás Berlinbe, érkezés 11 ó. 2 p. Szálloda: „Hotel Saxonía“ Königrätzer-strasse. Délután kirándulás Potsdamba. Este ismerkedési estély a magyar egyesület helyiségében. **Ápril** 4-én délelőtt a Siemens és Halske cég villamos gyártelepének megtekintése Charlottenburgban. Körut a Stadtbahn-on. Délután a Zeughaus megzemlése és látogatás a kereskedelmi és népműzeumban. Este előadás az „Urania“ tudományos színházban. **Ápril** 5-én a Wertheimer-féle kereskedelmi ház megzemlése. Nationalgallerie. Délután 3 órakor utazás Hamburgba, megérkezés 8 ó. 14 p. szálloda „Hotel Germania“, Bergedorfer Strasse. **Ápril** 6-án. Hamburg, délelőtt a kikötő megtekintése külön és czérra bérelt hajón; nyugatindiai és keletindiai rakodó hajók meglátogatása. A hamburgi tőzsde. Délután a város nevezetességeit szemléljük meg. **Ápril** 7-én 6 ó. 57 p. indulás Hamburgból, megérkezés Kölnbe 5 ó. 12 p. délután, szálloda: „Belgischer Hof“ Cömödienstrasse 22—23. **Ápril** 8-án Kölnben a híres székesegyház és a város nevezetességeinek megtekintése, délután 1 órakor indulás Rüdeshaimba, megérkezés 5 órakor. Itt a Niederwald „Germania“ szobrot nézzük meg és 7 ó. 45 p. tovább utazva 8 ó. 43 p. Wies-

badenben érkezünk meg, szálloda: „Hotel Römerbad“. April 9. Wiesbaden híres fürdőhely és város megtekintése, délután hajókirándulás a Rajná. April 10-én reggel 7 ó. 30 p. elutazás Wiesbadenből, megérkezés a Majna melletti Frankfurtba, 8 ó. 40 p. (podgyász a vasuton marad). Séta a városban és a híres pálmakerthen (mivel husvét vasárnapja lévén, egyebet látni nem igen lehet). Tovább utazás 12 ó. 40 p. Aschaffenburg és Würzburgon át, megérkezés Münchenben este 8 ó. 10 p. szálloda: „Hotel Oberpollinger“ am Karlsthor. April 11. (Husvét hétfőn) a képtárakat, templomokat és a város egyéb nevezetességeit nézzük meg, a második napon egy nagy sörgyárat (Hofbräu), a királyi palotát, a kincstárt, nagy ércadöntőt stb. April 13-án reggel hazautazás. Indulás Münchenből reggel 8 órákor, megérkezés Innsbruckban 12 ó. 5 p. (Ebéd). Továbbindulás 3 órákor a Brenner. Pusztterhalon át megérkezés Sz. Fejérvárot apr. 14-én regg. 8/49-kor.

— **Kanyaró.** *Suhoró* községben a gyermekek közt uralgó kanyaró a napokban megszünt s így az alispán az iskolák kinyitását ismét elrendelte.

— **Sertésvész.** *Polgárdi* községben a sertések közt uralgó járvány megszűnt. A község tehát feloldatott a zár alól. *Felcsuth* községben is megszűnt a sertésvész.

— **Éhes tolvajok.** Éppen nem jó reggelre virradt folyó hó 14-én négy *fővenyi* lakos, mert a „pálínkás jó reggelt“-hez hiányzott a hozzávaló. Ismeretlen tettesek ugyanis behatoltak a cselédek kamrába s onnan elemelték *Vagyosky* József füstölt húsát és 3 egész kenyérét, *Acz József* is kényserült lemondani 2 sonkáról s 2 tábla szalonnáról. *Siki Márton*tól a szállomához való kenyeret szereztek. *Kajdi József*ől pedig takarmány-répat s egy baltát vittek el. (Ezt talán már csak nem ették meg.) Hogy a károsultak jó étvágyot kívántak-e a tolvajoknak, nem tudjuk, de hogy a tettesek hamar elköltötték az elemőzsírt azt gyanítjuk, mert a nyomozásukra küldött esendőrök a gyanus helyeken és gyanus egyénekknél az élelmiszereknek még egy szemernyijét sem fedezték fel.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor

1898. február 20-tól február 25-ig.

20-án vasárnap d. u.: **A diurnista**, este: **Paraszt kisasszony**.

21-én hétfőn: **Hangverseny**.

22-én kedden: **Az angol** (Borsitzky jutalomjátéka.)

23-án szerdán: **Folt, a mely tisztít**.

24-én csütörtökön: **Az én Jánoskám** (Szepessi Gusztáv jutalomjátéka.)

25-én pénteken: **Varázsgyűrű**.

— **Hangverseny a színházban.** Szerdán különleges estéje volt a színháznak. *Sterneck* Zsigmond hangversenye össze volt kötve a *Huszárszerelm* előadásával. A közönség ez alkalommal egészen betöltötte a színházat, a mi legjobban igazolja, hogy Székesfejvárnak nagy hangversenyt kedvelő közönsége van, mert a nagy érdeklődés első sorban is *Sterneck* Zsigmond hangversenyét illette. Éppen ez okból mi is mindenk előtt az ő hangversenyével foglalkozunk. *Sterneck* Zsigmond zongorajátékát éppen nem mondhatjuk művészinak, sok kívánnivalót hagyott hátra. Mi csak egy gyakorlott zongoristát látunk benne, ellenben célzó játéka igen finom és kellemes volt. Különösen kiemelendő két saját szerzeményű darsója: „*Alom keringő*“ és „*Spanyol serenade*.“ Ezeket szívesen hallgatta a közönség, mit zajos tapsaival is bizonyított. A műfityülésről pedig tartózkodunk kritikát írni, csak annyit jegyzünk meg, hogy a jó hatást, melyet a program néhány pontja tett, egészen elrontotta. — **A Huszárszerelm** nagyon jó összevágó előadásban került színre. *Hidvéghy, Gady* és *Tomsávy* Russi osztoztak az est sikerében.

VEGYESEK.

□ **Az ezüstlakodalom eredete.** Senki sem hinné, hogy az ezüstlakodalom eredete több mint ezer évre vezethető vissza. Most már annyira bevett szokás az ezüst lakodalom a földnek minden országában, hogy a szokás eredetével nem igen törődnek. Mondják, hogy Capet Hugó, a ki 987-ben volt Franciaország királya, egyszer valamely rokonának birtokára hajtattott s ott faltűnt neki egy vén szolgá, a ki már 25 éve volt a háznál s a kivel úgy bántak, mintha a család tagja lett volna. Ugyanazon az uradalmon egy nőcseléd is már 25 év óta szolgált s a király az érdekes párt maga elé hívatta.

— Neked vannak nagyobb érdemeid, — szölt végre hosszú gondolkodás után a király a nőhöz fordulva, — mert a nőnek nehezebben esik a munka meg az engedelmesség, mint a férfinek. Azért a jutalom is a tied leszén. Ez a major, a melyben most vagyunk, ettől a percztől kezdve a tied. Férfjet is kaphatsz a hozományodhoz, itt áll melletted.

— Uram, királyom, — szölt erre a vén szolgá, — hogy lehetséges most megházasodnunk, a mikor már ezüstsálak vannak a hajunkban?

— Akkor ezüstlakodalom lesz — felelt a király. — Ez volt az első ezüst lakodalom. A könnyen lekesedő francziák pedig, a mikor a király nagylelkűségéről értesültek, azóta 25 esztendei házasság után újból lakodalmat ülnek. Innen ez a divat is, mint sok más divat és szokás, így ez is elterjedt a világon.

□ **A „Punch“ lakomái.** Ki ne hallott volna az angolok e című éleclapjáról? — Tradíció volt ennek a lapnak a szerkesztőségében, hogy az írók minden héten lakomára ültek össze, a melyeken a következők szám tartalmát megbeszélték. Ezek a hisztorikus lakomákon ott voltak rendszeren a legfényesebb tollú írók: Dickens, Du Maurier, Thackeray. Most fogják adni az utolsó lakomát, mert elhagyják a régi „Punch“ házat és helyébe fényes palotát építenek. Addig az írók kénytelenek lesznek valami vendéglőben meghuzódni.

□ **A legnagyobb spanyol város.** Érdekes, hogy Spanyolország fővárosa Madrid, nem tud lépést tartani ország többi városaival. Nemrég még a legelső spanyol város volt, most azonban a második helyen áll. Jelenleg Barcelona Spanyolország legnagyobb és leggazdagabb városa, lakóinak száma 320 ezer lakosa van, míg Madridnak alig 500 ezer.

□ **A föld, mint síkság.** A kőzetek, hegyek, sziklák és bérczek idővel mind elporladnak, szétmállanak, azon sokszéri geologiai hatás következtében, a melyek a hegységeket érik. Az ember nem kis mértékben járul hozzá a hegyek lefordásához. A bányák, alagutak is mind előfokják segíteni a föld végső elapályosodását és a természet erőt már elvégzik a többit. A víz különböző hatásaiban, mint eső, hó vagy vizeszcs horolja le a legtöbbet a föld hegységeinek anyagából. Kétségtelen, hogy így egykoron az egész föld síksággá fog változni, a melyen csak a futó homok fog itt-ott dombot képezni. E hatás már a mostani hegyeknél is észrevehető. Az Alpeseknél kevésbé, mert ezek aránylag még ifjú hegyek, míg a Pyrenai hegység jóval idősebb. Az Ardennek ma már csak dombok, míg az elmúlt geologiai időkben megérdemelték a „hegység“ elnevezést. Franciaország középső része, a mely még nem is igen régen, hegyes vidék volt, ma már csaknem teljesen elapályosodott — és bizonyos, hogy a föld többi hegyes országai hasonló sorban fognak részesülni. A minap egy tudós francia geologus kiszámította az általános elapályosodás időpontját és szerinte 4,500,000 év fog eltelni, mielőtt bolygónk felülete síksággá változik.

□ **Megérdemelt lecke** Gutzkow Károlyról olvassunk egy német lapban a következő, eddig ismeretlen anekdotát. Kévséssel azután, hogy az író „A szellem lovagjai“ című híres művét közrebocsátotta, egy bérmentellen levelet kapott. A levél melyet egy gazdag urhölgy írt, a következőleg szölt: Mélyen tisztelt doktor ur! A legeszültebb érdeklődéssel vártam munkája megjelenését. de hiába törekedtem, hogy ezt az ideváló könyvkereskedőknél megkapjam. Önt kérem tehát, kölcsönözzön néhány napra egy példányt és küldje az alatti címre. Gutzkow erre a következő levéllel válaszolt: „Mélyen tisztelt asszonyom! Az ön városában sok minden hiányzik. Nem csak jó könyvkereskedő, hanem bélyeg is, melyet a levelekre ragaszt az ember. A mi a könyvet illeti, szívesen elküldeném önnek, mert van a birtokomba

egy példány, de nincs madzagom, mivel a csomagot összeköszem. Ha küld madzagot, elküldöm a könyvet. Tisztelettel Gutzkow Károly.“ A madzag persze nem jött.

Közgazdaság.

A parasztszocializmus.

III.

A parasztszocialisztikus mozgalom is nálunk már 8 éves multtal bír, ennek ellensúlyozása tehát nem könnyű feladat s nem egy év, de több év fáradságos munkáját s kitartó küzdelmét igényli. De kétségtelen, hogy a saját minden irányban való igénybevétele az az eszköz, a mellyel a mozgalommal szemben legsikeresebben vehetjük fel a harcot s a mellyel széles körökre tudunk hatni s gyorsan érhetjük el az eredményt.

A midőn azonban első sorban a parasztszocializmus leküzdésére irányuló intézkedések megtételére a kormányzatot tartom kötelezetteknek, ezzel korántsem mondtam azt, hogy a társadalomra, — s első sorban ennek jelenben egyedüli képviselőire — a gazdasági egyesületekre, nem hárulnának egyes feladatok.

Az első feladat minden esetben az, hogy a kormányzatnak s a törvényhozásnak intézkedései ezen társadalmi testületek által a gyakorlatba vitessenek át, illetve azok keresztül vitele elősegítettessék, támogattassék s általuk ellenőriztessék. Kívánatos volna tehát, ha a vidéki gazdasági egyesületek egy központjukban, mint különösen a járásokban állandó bizottságokat alakítanának, a melyeknek feladata volna a hatóságokat a munkaadók és munkások közti jogviszonyt szabályozó törvény végrehajtásánál támogatni, a gazdáknak ezen törvényvel kapcsolatos kérdésekben tanácsot szolgáltatni a törvény alapján, s a helybeli szokásoknak megfelelő aratási szerződési mintát kidolgozni s ez alapon a gazdákat egyöntetű eljárásra bírni, a mely egyöntetű eljárás nélkül a gazdaközönség a hatóság legkiterjedtebb támogatása mellett a munkások legképtelenebb követeléseinek is engedni lesz kénytelen, a mint azt a mult év példája is igazolta.

A bizottságok feladatát képezné továbbá a gazdák esetleges munkás szükségleteinek a központban létesített munkasközvetítő hivatal útján idejekorán való biztosítása. Feladata volna általában a szocialista munkásmozgalmakat figyelemmel kísérni, a hatóságokat támogatni, annak szükség esetén való közbenjárását kikérni s általában minden alkalmat megragadni a szocialista munkásmozgalom ellensúlyozására s a munkások helyes irányu felvilágosítására.

A társadalmi működés sulypontját s így a gazdasági egyesületeknek a parasztszocializmussal szemben megindítandó akciójának vezérfonalát a szövetségi eszme terjesztése és a gyakorlatban való megvalósítása kell hogy képezze.

A szövetségi eszme, a mely a jelenlegi társadalmi felfogással teljesen ellentétes, amely mint ilyen a felebaráti szeretet és humanizmus erkölcsi alapján áll, amely demokratikus irányánál fogva is kiválóan alkalmas arra, hogy új társadalmi világnézetet teremtsen s a ma egymás ellen küzdő osztályokat egy eszme szolgálatába egyesítse.

A szövetsézetek érdekében a kormányzat és törvényhozás részéről talán még kevesebb történt, mint a mezőgazdasági érdekképviselő tekintetéből. A mi érdemleges alkotásunk a szövetsézetek téren van, az társadalmi unton létesült. De ez így volt a külföldön is. A szövetsézetek alkotások társadalmi kezdeményések voltak s csak nagy sokára, több évi kitartó küzdelem után sikerült a kormányzatot és törvényhozást meggyőzni ezen alkotások szükségessé és hasznáról s egyuttal reá bírni arra, hogy azok sikeres fennállása érdekében törvényhozási intézkedéseket léptessenek életbe.

Arra tehát, hogy nálunk is ily törvényhozási intézkedések tegyék lehetővé a szövetsézetek eszme gyors terjedését, várunk nem szabad, sőt miután meggyőződésünk szerint a

szövetkezeti eszme egy hatalmas faktora a megingott társadalmi rend helyreállításának és különösen a mezőgazdasági válság enyhítésének, minden eszközt két kézzel kell megragadnia a gazdasági egyesületeknek és a velük kapcsolatos társadalomnak a szövetkezeti eszme érdekében.

A hitelszövetkezetekkel, a fogyasztási szövetkezetekkel a munkásnépet szabadíthatjuk ki a pénz- és áruzsora karmaiból, a hitelszövet- és értékesítési szövetkezetekkel a kisgazdákat mentjük meg a pénz- és a gabona-uzsora karmaiból. S amint e két eleme a társadalomnak nyomasztó tartozásaitól megszabadult, mintegy lélekzethez jutott, akkor mindhumarabb be fog illeszkedni a jelenlegi társadalomba s mielő hamarabb meg fog békülni a jelen társadalmi renddel, amelyen változtatni amugy sem lehet.

Ezen szövetkezeti mozgalmaknak a gyakorlatban való felkarolására legközelebb alkalma fog nyúlni a gazdasági egyesületeknek, addig is kívánatos azonban, hogy az általuk rendezett gazdasági elbádosok és tanfolyamokon a szövetkezetek alakulására a talajt kellőleg előkészítsék.

De végül, a midőn ezen a parasztszocialisztikus mozgalmak fokozatos leküzdését célzó javaslatokat tárgyalom, meg kell jegyezmem, hogy ezeket nem mintegy kizárólag célhoz vezető panaczeákat ajánlom ugy a kormány, mint a gazdátársadalom figyelmébe, de teszem ezt azon megingathatlan meggyőződésben, hogy ezen ajánlott módok és eszközök mind olyanok, a melyek a parasztszocialisztikus mozgalom leszerelésére irányuló intézkedéseknél a siker reményével vehetők figyelembe, mert kétségtelen, a mint azt a földmívelésügyi miniszter is a munkaadók és munkások közti jogviszonyt szabályozó törvény tárgyalásakor kijelentette, hogy a törvényhozási alkotásoknak egész sorozatát hívja elő ezen mozgalom, mintegy figyelmetvetve a törvényhozást régebbi mulasztásaira.

Es épp azért egyről a gazdaközönségnek le kell tennie arról a hitről, hogy ezen parasztszocialisztikus mozgalmat kizárólag rendőri intézkedésekkel, nyers erőszakkal is el lehet intézni. Ez csak olaj volna a tüzre s mesterségesen gyártanók a szocializmus eszméinek vértanúit, a mikre egyáltalán nincs szükség. De ha tényleg sikerülne is erőszakkal ideig-óráig elnyomni a mozgalmat, ebből a gazdaközönségnek vajmi kevés haszna, sőt bátran állíthatom, tényleg kára volna, mert az ilyen erőszakos elnyomások nagy anyagi kárt okoznának az illető vidéknek, másrésztől az ilyen erőszakkal munkába parancsolt munkások munkájában sem volna köszönet s végül az eredmény mégis csak az volna, hogy az egész mozgalom sokkal kiterjedtebb, sokkal szervezettebb és vehemensebb módon törne ki a legközelebbi kedvező alkalommal.

A munkások erőszakosságát nem szabad erőszakossággal kihívni, nem különösen akkor, a midőn van mód eszköz arra, hogy ezen a gazdával szemben alapjában igazságatlan mozgalmakat békés eszközökkel is megtörhetjük.

Ha a hiu ábrándokkal félrevezetett munkásnép azt fogja látni, hogy a földbirtok felosztásából semmi sincs, hogy az ő tulhajtott bérkövetelményeivel szemben a gazdátársadalom mintegy szervezett testület áll szemben s keresetéből idegen helyről hozott munkaerő kiszorítja, s hogy végül az ő ily módon nyomoruságos helyzetén nem segítenek az izgatók által kilátásba helyezett sztrájkforrások, ugy csakhamar ki fog ábrándulni utópiáiból s be fogja látni, hogy lelketlen izgatók könnyen félrevezethető és kizsákmányolható eszköz-zévé vált.

A gazdaközönség is mondjon le tehát mindenféle balhitről, hogy a mozgalom magától meg fog szünni, hogy a mozgalom erőszakos eszközökkel is el lehet nyomni s hogy a mozgalommal ily szervezetenül s egyenként is meg tud küzdeni, hanem lásson hozzá a szervezkedés munkájához minél előbb, minél kiterjedtebben, amig nem késő s amig arra a mezei munkások aratási sztrájkja folytán feltétlenül bekövetkező nagy anyagi megkárosodása reá nem kényszeríti.

Rubinek Gyula.

Apró hirdetések.

E rovatban közzétett egy-egy hirdetésnek, ha lakosim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri közlésre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-ért vétetik föl.

Értékteléseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinél, vidéki levelekre, ha 5 kros váltás-bélyeg mellékeltekül válaszol.

HÁROM SZOBÁBÓL

álló lakás minden hozzávaló mellékhelyiséggel együtt kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

JÓ ERKÖLCSŰ

fü kocsigyártó üzletbe tanulóni felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Eladó bikák.

AZ ADONYI URADALOM DAIJAI
GAZDASÁGÁBAN

1 darab 2¹/₂ éves Innthali, 2 darab 1³/₄ éves muravölgyi tisztavérű bika eladó.

További felvilágosításul szolgál

Sztankovics József
kasznár,
DUNA-ADONYBAN.

Tüzkáreset végett

raktárunkon levő

Összes áruk

minden áron eladatnak.

Ugymint:

Cretonok — — métere 12 kr.

Barchetok — — „ 12 kr.

Ruha kelmék — — „ 15 kr.

Kiváló tisztelettel

LÓWY ADOLF

SZÉKESFEJÉRVÁR,

Jókai-utca (Felmayer mel' ett.)

STEININGER SÁNDOR Parti divat vászon üzlete

SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utca 19. sz. Tejes-köz sarkán.

Az őszi- és téli időnyre remekül felszerelt női divat, kész női felöltő és vászon üzletben

szerecsés parti (alkalmi) vételek

folytán azon helyzetben vagyok, hogy olyan

jutányos olcsó árakért

tudok kitűnő jó minőségű és divatos áruval szolgálni, hogy áram tekintetében legyőztem a fővárosi összes kereskedőket

Saját jól felgondolt érdekekben ajánlom meggyőződéssel szerezni és bevásárlásaival megismeréseltetni.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR,

Székesfejérvár Nádor-utca,
Pollák építész ártelében.

	Ezelőtt	Most
1 mtr jó mosó parget	30	18
1 mtr széles s. intartó parget	55	30
1 mtr dupla széles schewiott	50	32
1 vég 30 rőtűs schiffon	7.50	4.00
1 vég 30 rőtűs szőnyeg	7.50	3.90
1 vég 30 rőtűs vászon	7.50	3.80
1 vég Steininger Creas	9.50	3.80
1 vég 54 rőtűs Rumburgi	25.00	8.50
1 pár tunis szövet függöny	3.60	1.50
1 dtz. szebkendő szep	3.00	1.20
1 drb 3 méteres plaid kendő	7.00	2.20
1 vég korona kanavász	9.50	4.50
1 garitúr agyterítő abrosz	12.00	6.50

és más e szakmához tartozó cikkek óriási választék rendkívül olcsó árért.

Nagy forgalom, kevés haszon!

BUTOR ÜZLET ÁTHERYEZÉS!

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy eddig

Sas-utczában levő butorraktáromat

február 1-től kezdve

(Buzapiacz) Simor-utca 2. sz. a. emeleti helyiségbe

helyeztem át, hol dus választékban mindennemű asztalos-, kárpitos- és esztergályos-butorokat, ugyszintén tükröket, képeket, madraczokat, Thonet-féle hajlított székeket és egyéb butortárgyakat szabályos, szilárd és izlésteljes kivitelben, jótállás mellett rendkívül jutányos árakban kaphatók; nemkülönben vállalkozom e szakmákba vágó bármelynemű új vagy átalakítási és javítási munkákra, helyben ugy mint vidéken lehető legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogásáért esedezve

Kiváló tisztelettel

ID. FÜSTÉR IMRE,

butorgyáros és kárpitos-mester Sz.-Fojérvár.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.
Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeplőt, májfoltót, pürsenést, pattanást, bőrrakát, (mintesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde, bájos arczszínt kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves tanárok az arczon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit Crème. Ha az arczot napoként Margit Crémével masszírozzuk, nem csak a szeplők, májfoltók és egyéb arczszíntartatlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregség, gondok, betegség stb. okoznak.

Óvatosan a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható.

Nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit hülgypor 60 kr.

Margit szappan 35 kr.

Margit foggép (Zahn pasta) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti színt adja vissza 1 frt.

Hajszőkítő, bármely haját aranyzókára fest. 50 kr és 1 frt.

Tannochnin pomade legjobb hajpóroló és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus-hajszepredő dé'czeg, szép bajus neve'ésére 25 és 30 kr.

Földes Kelemen

Arad, Deák Ferenc-utca 11. szám.

Laboratorium:

Lázár Vilmos-utca 1. szám.

Bel és külhoni gyógyszerészi és hygienikus különlegességek, kötszerek, toilette cikkek raktára. Telefon III. szám.

Főraktár Budapeston **TÖRÖK JÓZSEF** Király-u.

Raktár Székesfejervárott:

P. Ács Albert gyógyszerésznél.

3 forinton felüli rendelvények bérmentve küldetnek.

ÚJ KÖFARAGÓ-ÜZLET ÉS SÍRKŐ-RAKTÁR MEGNYITÁS!

Alulírott van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Sz.-Fejerváron, Zöldfa-utca 9. szám alatt egy minden igényeket kielégítőleg felszerelt teljesen új

kőfaragó-üzlet * * * * * és sírkő-raktárt

rendeztem be. — 17 évig a legjobb hírnevű üzletben mint munkavezető működtem, mely idő alatt szerzett bő tapasztalataim, úgy az izlés, valamint a munka kivitele tekintetében elég kezességül szolgál, hogy a n. é. közönséget teljes melegegedésükre kiszolgálhassam.

Elvállalok minden e szakmába vágó kő-, képfaragó és épület-munkákat, sírkövek készítését és felállítását, különféle bel- és külföldi márványból, úgy Granit, Sienit és Labrador, valamint termés és homok kövekből uti feszületeket a legszebb kivitelben. — Készítek továbbá éjjeli és mosdó valamint asztal-lapokat, Cararai és különféle márványból.

Midőn mindezeket előre bocsájtva magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom, egyszerűs mind fötőrekrévesem oda fog irányulni, hogy a t. megrendelőimet munkám tartóssága, jutányos ár, valamint pontos kiszolgálás által teljesen kielégítem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kész szolgálattal
RÁKOS FERENCZ

kőfaragó mester,
Székesfejervár, Zöldfa-utca 9. sz.

RODE IMRE

Uri és női divatüzlete Székesfejervárott,
Nádor-utca 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorodom felhívni az alatt felsorolt árukra, melyek új üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nálam be, n. m.:

Férfi kalapok:

férfi kemény kalap fekete 2- 3- 3-50
férfi puha kalap színes 1-50 1-80 3-
férfi puha kalap fekete 1-60 1-80 3-
férfi puha kalap Loden 1-20 1-50 1-80
gyermek kalap minden színben 75 től 1-50

Férfi siflon ing:

sima elővel gallér nélkül 1-20 1-50 2-
szeg. elővel gallér nélkül 1-50 1-80 2-20
himzett " gallér nélkül 1-50 2- 2-40
batsizt " gallér nélkül — 2-20
selyem " gallér nélkül — 2-20 3-
férfi gallér fehér és színes 12 drb 2 frt.
férfi kezelő fehér és színes 12 pár 4 frt.
Creton gy. ing gallérral —90 1-20 —
siflon gallér nélkül 1- 1-20 —
férfi lábra való küpper —80 1- 1-20
férfi lábra való atlas damask 1-30 1-60

Zsebkendők:

fél vászon színes széllel 1-20 1-50 1-80
czérna vászon színes széllel 2-40 3- 3-60
fehér vászon és batsizt 3-50 4-50 5-50
gyermek Clott esernyő —90 1- 1-20
férfi Clott esernyő 1- 1-20 1-50
félselyem esernyő 1-80 2- 2-20

Reklam nyakkendők:

Legdivatosabb formákon 15, 20, 25 kr
Legdivatosabb form. selyem 30-tól 1-50

Bőrkeztük, elismert legjobb gyártmányu

férfi- és női- minden létező színekben párja 1-20 frt.

Nagy választék férfi, női és gyermek-harisnyákban, továbbá váltűzők, esipkéek, szallagok, kötő és horguló pamutok, esipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru cikkekben.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti és * * *

* * * * virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban,

a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapestten Andrassy-ut 23. sz. alatt létező Mauthner Üdön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejervár, Nádor-u. 4., a zirczi templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Toll és selyem **LEGGYEZŐIT**, gyémánt imitatio **ÉKSZEREIT**, legujabb divatu gyöngy és selyem ruhadíszait.

SZALLAG-, CSIPKE-, BÁRSONY- és ZSINOR-DISZKET

Valódi francia **kézimunka és kötő anyagok**, felülmulhatatlan francia szabásu **mellfűzőit**. Szintartó angol **batsizt zsebkendő** tuc. 1 frt. (alkalmi vétel.)

FÉRFI ING, GALLÉR és NYAKKENDŐK

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Szappan, illatszer. cseresznyek, szivar és szivarba tések kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és VIASZKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.

SZABOTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**